

عنوان مقاله:

پیش آگاهی بیماری سفیدک داخلی توتون بر اساس اطلاعات سی سال گذشته در شمال ایران

محل انتشار:

مجله آفات و بیماریهای گیاهی، دوره 90، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

محمد رضا نجفی تیرتاشی - گروه گیاه پزشکی، دانشکده علوم کشاورزی و صنایع غذایی، واحد علوم و تحقیقات تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

محمد علی آفاجانی - بخش تحقیقات گیاه پزشکی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان گلستان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، گرگان، ایران

ناصر صفایی - دانشیار گروه بیماری شناسی گیاهی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

سیامک رحمان پور - استادیار پژوهش بخش تحقیقات دانه های روغنی، موسسه تحقیقات نهال و بذر، کرج، ایران

خلاصه مقاله:

سفیدک داخلی ناشی از *Peronospora tabacina*، مهم ترین بیماری توتون در دنیا و ایران است که در سال ۱۳۴۱ وارد ایران شد. مناطق شمالی کشور بیشترین سطح زیر کشت توتون را داشته و بیش از ۷۰ تا ۸۰ درصد توتون از این مناطق به دست می آید. در تعداد ۱۸ سال از ۳۰ سال گذشته، بیماری با شدت های مختلف در منطقه تیرتاش ظاهر شده است. این تحقیق با هدف بررسی ارتباط وقوع بیماری با متغیرهای آب وهوایی انجام شد. برای این منظور، وقوع بیماری طی سی سال منتهی به سال ۱۳۹۳ به صورت شدت بیماری یادداشت برداری (EP۳) و به صورت دو متغیر رتبه ای بیانگر رخداد و عدم رخداد بیماری (EP۱) و رتبه ی شدت (EP۲) تبدیل گردید. دوره ی رشد توتون به عنوان مبنای مدل سازی در نظر گرفته شد و چهار پنجره ی زمانی در این بازه زمانی تعریف شد و متغیرهای پیشگو از میان ۲۱ متغیر آب وهوایی تعیین شدند. همبستگی متغیرها با بیماری نشان داد که بهترین پنجره ی زمانی برای پیش آگاهی بیماری، تمام طول فروردین ماه (W۰۴) بود و متغیرهای میانگین دمای متوسط (ATA)، مجموع بارش (SP) و میانگین سرعت باد (AWS) دارای بالاترین همبستگی با متغیرهای وابسته بودند. بالاترین کارایی مدل های ساخته شده بر اساس متغیرهای EP۱، EP۲ و EP۳ به ترتیب برابر با ۸۰.۷، ۶۴.۵ و ۳۳.۸ درصد بود. بهترین ترکیب دوتایی از متغیرهای پیشگو، با استفاده از متغیرهای میانگین دمای متوسط و مجموع بارش به دست آمد.

کلمات کلیدی:

پیش آگاهی، توتون، سفیدک داخلی، مدل سازی، *Peronospora tabacina*

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1514686>

